

HAG601M
HAGKERFI

Námslýsing

Viðfangsefni

Í hagfræði var til skamms tíma lítið fjallað um skipulag viðskipta. Til einföldunar var yfirleitt ekki reiknað með viðskiptakostnaði en, ef engin kostnaður fylgir eignarhaldi og viðskiptum, þá eru öll skipulagsform jafn hagkvæm—skipulag er ekki inni í myndinni. Í greininni Hagkerfi skoðum við tengslin milli tækni, viðskiptakostnaðar og skipulags á ýmsum sviðum atvinnulífsins og einnig á vettvangi stjórn mála og félagsmála og höfum viðskiptakostnað að leiðarljósi.

Til að nýta nýja tækni og vísindi í þágu atvinnu- og félagslífs þarf yfirleitt að endurskipuleggja hagkerfi og önnur félagskerfi. Á tímum örra tæknibreytinga þurfa öll ríki að huga að kerfisbreytingum. Þróunarríki hafa sérstöðu vegna þess að þau búa við fornfálegt og óhagkvæmt skipulag. Hagsmunabaráttu (innanlands og milli ríkja), stjórn málaflækjur, vantraust, vanþekking og menningarviðhorf hindra eða grafa undan róttækum umbótum sem gætu bætt almenn lífskjör.

Námskeiðið skiptist í þrjú hluta. Fyrst er fjallað um hagfræði eignarréttar og áhrif viðskiptakostnaðar á skipulag í atvinnulífi og stjórn málum. Einnig er skoðaður þáttur stjórn mála í að viðhalda skipulagsgöllum. Vakin athygli á óvissu um eiginleika hagkerfa og fjallað um áhrif menningar á efnahagsmál og stjórn mála. Í öðrum hluta námskeiðsins er fjallað um uppruna og þróun markaðshagkerfa á Vesturlöndum og síðan rætt um vanda þróunarríkja við að tileinka sér tæknivæddan markaðsbúskap. Þriðji og síðasti hluti námskeiðsins fjallar um hátæknipjóðfélag samtímans og þau áhrif sem stafræna byltingin, tölvutækni, líftækni og ámóta tækniframfarir hafa haft og eru líklegar til að hafa á þjóðfélagsmál, svo sem skipan eignarréttar, gerð fyrirtækja, markaðsform, lífnaðarhætti, stjórn mála, afbrot og hernað.

Skipulag

Lotukennt: 15. janúar til 15. mars

Kennsla hefst þriðjudag 15. janúar. Kennt verður á þriðjudögum og föstudögum til 8. febrúar. Aðeins er kennt á föstudögum 15. febrúar til 15. mars.

Kennt verður í stofu 204 í Odda. **Kenntu lýkur 15. mars.**

Nemendur skrifa stutta **rannsóknarritgerð, sem á að skila mánudaginn 15. apríl.** Dragist að skila ritgerðinni lækkar einkunnin um 1.0 einingu á dag (einkunnin 8.0 verður 7.0 o.s.frv.). **Skriflegt lokapróf verður haldið föstudaginn 22. mars.**

Námsefni: Við lesum ritgerðir og kafla í bókum sem þið sækid á heimsíðu Hagkerfa á Uglu.

The Fourth Industrial Revolution, Foreign Affairs, janúar 2016, safn stuttra ritgerða, er grunnheimild fyrir síðasta hluta námskeiðsins. Ritið, sem má finna á heimasíðu námskeiðsins, fjallar um afleiðingar stafrænu byltingarinnar.

Verkefni: Nemendur skrifa rannsóknarritgerð sem vegur 50% í heildareinkunninni. Ritgerðin á að fjalla, beint eða óbeint, um eignarrétt, viðskiptakostnað og skipulag með hliðsjón af tækni og stjórnáttum. Meðal annars má skoða vanda þróunarlanda, Íslands eða annarra ríkja við umbætur á skipulagi atvinnulífsins eða á öðrum sviðum. Greiningin getur verið fræðilega eða byggð á raunrannsókn á fyrirbærum í þjóðlífinu. Oft er það góður kostur fyrir nemendur að gera úttekt á viðskiptaháttum á markaði, í stjórnkerfinu eða í stjórnáttum sem þeir þekkja af eigin raun. Þá má til dæmis kanna hvort ákveðið skipulag sé í raun góður kostur, þótt það blasi ekki við; hvers vegna ráðamenn láta óhagkvæmt skipulag viðgangast; eða setja fram hugmyndir um bætt skipulag á einhverju sviði og hugleiða hvort einhver öfl muni standa gegn slíkum breytingum. Nýja samskiptatæknin og stafræna byltingin kalla á nýtt skipulag á mörgum sviðum. Áhrif þessarar nýju tækni á viðskiptalíf, stjórnátt, eða félagsleg samskipti er upplagt viðfangsefni. Ritgerðin á að vera um 15-20 bls, heimildaskrá meðtalin, *Times Roman 12*, tvö línubil.

Skipulag fyrirlestra: kennarinn notar tímann til venjulegs fyrirlestrahalds og einnig til að ræða við nemendur um viðfangsefni dagsins og mikilvægt er að þeir taki virkan þátt í umræðunni. **Sú krafa er gerð til nemenda að þeir komi lesnir í tíma og geti rætt spurningar dagsins af þekkingu.** Sérstök einkunn er gefin fyrir frammistöðu í tímum. Hver kennslustund mun einkum snúast um nokkrar spurningar sem kennarinn setur á Ugluna og spurningar á skriflegu lokaprófi **22. mars** munu snerta ámóta viðfangsefni. Nemendur bera eingöngu ábyrgð á skyldulesefni. Viðbótarlesefni í námslýsingu er ætlað að aðstoða við efnisleit fyrir ritgerðina og handa þeim sem hafa sérstakann áhuga á viðkomandi málefni.

Námsmat

Frammistað í tímum (og þar með mæting) vegur 10%, ritgerð 50%, og skriflegt lokapróf 40%. Ritgerð á að skila eigi síðar en 15. apríl 2019 til Þjónustuborðsins í Gimli. Dragist að skila ritgerðinni lækkar einkunnin um 1.0 einingu fyrir hvern dag sem líður frá 15. apríl (einkunnin 8,0 verður 7,0 ef ritgerð kemur einum degi of seint, og svo framvegis). Sendið jafnframt rafrænt eintak af ritgerðinni með tölvupósti til kennarans.

LESEFNI

1. fyrirlestur (þriðjudagur 15. janúar 2019)

Hagkerfi á 21. öld og söguleg þróun þeirra. Greiningartæki til að fjalla um hagkerfi

SKYLDULESNING:

1. Douglass North (1994). Economic performance through time. *The American Economic Review*, Vol. 84, No. 3 (June): 359–368.
2. Yoram Barzel (1997). 1. kafli, The property rights model. Í *Economic Analysis of Property Rights*. Cambridge University Press. 12 bls.
3. Joel Mokyr et al. (2015). Technological anxiety and the future of economic growth: Is this time different? *Journal of Economic Perspectives*, Vol. 29, No. 3 (Summer): 31–50.
4. Kevin Drum (2018). Welcome to the digital world. *Foreign Affairs*. 97(4): 43–48.

TIL FRÓÐLEIKS

1. Þráinn Eggertsson (2011). The unbearable lightness of A--useful knowledge and economic growth. Í *Law, Economics, and Evolutionary Theory*, P. Zumbansen & G-P Calies eds. Edward Elgar Publishers: 54–67.
2. Erik Brynjolfsson & Andrew McAfee (2015). Will humans go the way of horses? Labor in the second machine age. Bls. 127–138 í *The Fourth Industrial Revolution* (2016) (safn ritgerða í sérstakri möppu á síðu Hagkerfa á Uglu).

2. fyrirlestur (föstudagur 18. janúar 2019)

Hagkerfi: eignaréttur, viðskiptakostnaður og skipulag

SKYLDULESNING:

1. Douglas W. Allen (2011). Chapter 15. Economic property rights and transaction costs. In *Economic Principles. Seven Ideas for Thinking ... About Almost Anything*. Person Pub. 4th ed., 28 pages.
2. Yoram Barzel (1997): *The Economic Analysis of Property Rights*. Cambridge University Press.
8. kafli, Wealth maximizing restraints on property rights; 14 bls.

9. kafli, Property rights and non-market allocation; 13 bls.
11. kafli, The property rights model. Recapitulation; 5 bls.

TIL FRÓÐLEIKS:

1. *Robert Ellickson (2016). When civil society uses an iron fist. The role of private associations in social control. *American Law and Economics Review*, 30 bls. + tilvitnanir.
2. *Bradley L. Garrett (2018). Who owns the space under cities? The attempt to map ground beneath our feet. *The Guardian*, 11/08/2018.

[Stjarna, “*“, merkir að ritgerð sé einkar áhugaverð og góð lesning.]

3. fyrirlestur (þriðjudagur 22. janúar 2019):

Rætur skipulags: stjórnámál, hugmyndir og sagan

SKYLDULESNING

1. Douglass North (1990). A transaction cost theory of politics. *Journal of Theoretical Politics* 2(4): 355–367.
2. Thráinn Eggertsson (2005). The political logic of bad economics. Í *Imperfect Institutions. Possibilities and Limits of Reform* (5. kafli). University of Michigan Press. 25 bls.
3. Daron Acemoglu og James A. Robinson (2013). Economics versus politics: Pitfalls of policy advice. *Journal of Economic Perspectives* 27(2),173–192
4. Paul Collier (2016). The cultural foundation of economic failure: A conceptual tool kit. *Journal of Economic Behavior and Organization*, 126: 5–24.

Til FRÓÐLEIKS:

1. Alberto Alesian & Paola Guiliano (2015). Culture and Institutions. *Journal of Economic Literature* 53(4): 898–944.

4. fyrirlestur (föstudagur 25. janúar 2019)

Þróun nútíma viðskiptahátta og saga fyrirtækisins. Hvernig samspil viðskiptakostnaðar og tækni mótar skipulag viðskipta

SKYLDULESNING:

1. Naomi R. Lamoreaux, Daniel M. Raff & Peter Temin (2003). Beyond markets and hierarchies: Toward a new synthesis of American business history. *The American Historical Review* 108(2). 34 bls.

2. Alfred D. Chandler (1992). Organizational capabilities and the economic history of the industrial enterprise. *Journal of Economic Perspectives* 6(3): 79–100.

TIL FRÓÐLEIKS:

1. Peter Temin (2015). Review: The Cambridge History of “Capitalism”. *Journal of Economic Literature* 53(4): 996–1016.

5. fyrirlestur (þriðjudagur 29. janúar 2019)

Umhverfismál: viðskiptakostnaður, eignaréttur og nýting náttúruauðlinda

SKYLDULESNING

1. Thráinn Eggertsson (2002). Open access and common property. 3. kafli í *Property Rights: Cooperation, Conflict and the Law*, ritstj. Terry Anderson & Fred McChesney. Princeton University Press. 16 bls.

2. Douglass W. Allen (2011). Chapter 15.6—Private property, common property, and open access (sjá lesefni 2. viku).

3. Gary D. Libecap (2014). Addressing global environmental externalities: Transaction costs considerations. *Journal of Economic Literature*, (52)2, 424–79.

TIL FRÓÐLEIKS

1. Frederick van der Ploeg (2011). Natural resources: Curse or blessing? *Journal of Economic Literature* 49 (2): 366–420.

2. Michael R. Ross (2013). The politics of the resource curse. A review. Forthcoming in *Handbook on the Politics of Development*. Carol Lancaster, and Nicholas van de Walle, eds., Oxford University Press. 29 bls.

6. fyrirlestur (föstudagur 1. febrúar 2019)

Hverjar eru mikilvægustu uppsprettur tækniframfara og hagvaxtar?

SKYLDULESNING:

1. Philippe Aghion & Steven Durlauf (2009). From growth theory to policy design. Commission on Growth and Development, Working Paper No. 57.
2. Daron Acemoglu & James A Robinson (2008). The role of institutions in growth and development. Commission on Growth and Development, IBRD/The World Bank, Working Paper No. 10.
3. Pauline Grosjean (2011). The weight of history on cultural European integration. A gravity approach. *American Economic Review* 101(3): 504–508.
4. Nathan Nun (2012). Culture and the historical process. National Bureau of Economic Research, Working Paper 1786. 22 bls.

Til fróðleiks:

1. Daron Acemoglu & James A Robinson (2018). The emergence of weak, despotic and inclusive states. May 30, Working paper, 51 bls.
2. Mariana Mazzucato (January/February 2015). The innovative state. Governments should make markets, not just fix them. Bls 243–255 í *The Fourth Industrial Revolution* (2016).

7. fyrirlestur (þriðjudagur 5. febrúar 2019)

Hagfræði einkaleyfa og höfundarréttar

SKYLDULESNING:

1. François Lévêque & Yann Ménière (2004). *The Economics of Patents and Copyright. A Primer*. Berkeley Electronic Press. Lesið: Chapter I: The basic economics of intellectual property law (pp. 1–19); Chapter III: Reform and use of patents (pp. 43–60); & Chapter 4: Economic analysis of copyright; og Conclusion.
2. Jonathan M. Barnett (2016). Three quasi-fallacies in the conventional understanding of intellectual property. *Journal of Law, Economics and Policy* (12) 1: 1–45.

TIL FRÓÐLEIKS:

1. Hal R. Varian (2005). Copying and copyright. Working Paper, U C Berkeley. 19 bls.
2. Petra Moser (2012). Patents laws and innovation: Evidence from economic history. National Bureau of Economic Research, Working Paper 18631. 32 bls.

3. Thráinn Eggertsson (2011). The evolution of property rights: the strange case of Iceland's health record. *International Journal of the Commons*, vol. 5(1): 50–65.

8. fyrirlestur (föstudagur 8. febrúar 2018)

Atvinnuvegir á tölvuöld I: hagfræði og nýir viðskiptahættir á markaði

SKYLDULESNING

1. Hal R Varian (2001). High-technology industries and market structure. Working Paper, U C Berkeley. 33 bls.

2. Hal R Varian (2010). Computer mediated transactions. *American Economic Review*, Vol. 100(May): 1–10.

3. Hal R Varian (2018). Artificial intelligence, economics, and industrial organization. NBER Working Paper 24839, 24 pages.

TIL FRÓÐLEIKS

1. Paul R Milgrom & Steven Tadelis (2018). How artificial intelligence and machine learning can impact machine design. NBER Working Paper 24282, 26 bls.

2. Tierry Rayna (2008). Understanding the challenges of the digital economy: The nature of digital goods. *Communications & Strategies* 71(3): 13–36.

9. fyrirlestur (föstudagur 15. febrúar 2019)

Atvinnuvegir á tölvuöld II: Er samvinnubúskapur framtíðin?

SKYLDULESNING

1. Margit Osterloh & Sandra Rota (2007). Open-source software development—Just another case of collective invention? *Research Policy* 36: 157–71.

2. John J Horton & Richard Zeckhauser (2017). Owning, using, and renting: Some simple economics of the “sharing economy”. NBER Working Paper 22029.

3. Thierry Rayna & Ludmila Striukova (2015). Open innovation 2.0: Is co-creation the ultimate challenge? *International Journal of Technology Management*, 69(1): 38–53. Working paper útgáfa, 18 bls.

TIL FRÓÐLEIKS:

1. Joel Waldfogel (2017), How digitization has created a golden age of music, movies, books, and television. *Journal of Economic Perspectives*, vol. 31(3): 195–214.

2. Elinor Ostrom (2000). Private and common property rights. Í Boudewijn Bouckaert & Gerrit De Geest, ritstj. *The Encyclopedia of Law and Economics*. Vol.1. Edward Elgar, 332–379.

10. fyrirlestur (föstudagur 22. febrúar 2019)

Gervigreind og nýja upplýsinga- og samskiptatæknin: Áhrif á vinnumarkað og hagvöxt

SKYLDULESNING:

1. Robert J Gordon (2018). Why has economic growth slowed when innovation appears to be accelerating? NBER Working Paper 24554, 28 bls.

2. Erik Brynjolfsson (2017). Artificial intelligence and the modern productivity paradox: A clash of expectations and statistics. NBER Working Paper 24001, 46 bls.

3. Andrew Berg et. al. (2016). Robots, growth and inequality. *Finance and Development* (September): bls. 10–13.

4. Erik Brynjolfsson et al. (2018). What can machines learn and what does it mean for occupations and the economy? *AEA Papers and Proceedings*, 108: 54–57.

TIL FRÓÐLEIKS:

1. Manuel Trajtenberg (2018). AI as the next GPT: A political economy perspective. NBER Working Paper 2425. 12 pages.

2. Edward W Felten et al. (2018). A method to link advances in artificial intelligence to occupational abilities. *AEA Papers and Proceedings*. 108: 54–57.

3. Ajay K Agrawal et al. (2018). Economic policy for artificial intelligence. NBER Working Paper 24690, 26 bls.

4. Austan Goolsbee (2018). Public policy in an AI economy. NBER Working Paper 24653, 12 pages.

11. fyrirlestur (föstudagur 1. mars 2019)

Gnótt gagna: áhrif á félagsvísindi og stjórnskipan; vernd gegn misnotkun

SKYLDULESNING:

1. Matthew O. Jackson (2018). The role of theory in an age of design and big data. Forthcoming in Jean-Francois Laslier et al. (eds). *The future of economic design*. 9 bls.

2. Rob Kitchen (2014). Big data, new epistemologies and paradigm shifts. *Data and Society*, April-June, 1-12.

3. Kenneth Neil Cukier & Viktor Mayer-Schoenberger (2013). The rise of big data. How it is changing the way we think about the world. Bls. 50-66 í *The Fourth Industrial Revolution* (2016).

4. Mark Huberty (2015). Awaiting the second big data revolution. From digital noise to value creation. *Journal of Industry, Competition, and Trade*, 15:35-47

5. Danny Yuzing Huang (2017). Pinning down abuse on Google Maps. <http://dx.doi.org/10.1145/3038912.3052590>

TIL FRÓÐLEIKS:

1. Acquisti, Alessandro et al. (2015). The Privacy and human behavior in the age of information. *Science*, Vol. 347, issue 6221.

2. Joseph Farrell (2012). Can privacy be just another good? *Journal on Telecommunications and High Technology Law*. Vol. 10: 251-65.

3. Hal Varian, aðferðir til að nota Google gögn

a) Hyunyoung Choi & Hal Varian (2012). Predicting the present with Google Trends. *The Economic Record*, Vol. 88, special issue, 2-9.

b) Hal R Varian (2014). Big Data: New Tricks for Econometrics. *Journal of Economic Perspectives*, 28(2): 3-28.

c) Seth Stephens-Davidowitz & Hal Varian (2015). Hands-on guide to Google data. Report. 25 bls.

d) Hal R Varian (2013). Beyond big data. Presented at the NABE Annual Meeting.

12. fyrirlestur (föstudagur 8. mars 2019)

Stafræna byltingin, glæpir og stjórnmál

SKYLDULESNING

1. Kurt Thomas, et al. (2015). Framing dependencies introduced by underground commoditization. Google Workshop on the Economics of Information Security. <http://research.google.com/pubs/pub43798.html>

2. Archon Fung, Hollie Russon Gilman, Jennifer Shkabatur (2013), Six models for the internet + politics. *International Studies Review* 15: 30–47.

3. Bruce Etling, Robert Faris & John Palfrey (2010). Political change in the digital age: The fragility and promise of digital organizing. *SAIS Review*, 30 (2, December): 37–49.

4. Jonathan Zittrain et al. (2017). *The shifting landscape of global internet censorship*. Berkman Klein Center for Internet and Society at Harvard University, Research Publication no. 2017–4. 28 bls.

TIL FRÓÐLEIKS

1. Lilian Ablon et al. (2018). Data thieves. The motivation of cyber threat actors and their use and monetization of stolen data. Testimony Presented before the US House Finance Services Committee, Subcommittee on Terrorism and Illicit Finance, on March 15.

2. Micah Lee (2018). What Muller's latest indictment reveals about Russian and U.S. spycraft. <https://theintercept.com/2018/07/18/mueller-indictment-russian-hackers/>

3. Bei Quin, David Strömberg, og Yanhui Wu (2017). Why does China allow freer social media? Protest versus surveillance and propaganda. *Journal of Economic Perspectives*, vol. 31(1): 117–40.

13. fyrirlestur (föstudagur 15. mars 2019)

Stafræna byltingin: Nýtt hagkerfi, ný veröld?

SKYLDULESNING

1. Erik Brynjolfsson et al. (2014). Labor, capital, and ideas in the power law economy. *Foreign Affairs*, July/August. 6 bls.
2. Sinclair Davidson & Primavera De Filippi (2018). Blockchains and the economic institutions of capitalism. *Journal of Institutional Economics*, 14(4): 639–658.
3. Nick Cowen (2018). A market for rules: the promise and peril of blockchain distributed governance. Working Paper, ssrn.com. 13 bls.

TIL FRÓÐLEIKS:

1. Chirag Rabari & Michael Storper (2015). The digital skin of cities: urban theory and research in the age of the sensed and metered city, ubiquitous computing and big data. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 8, 27–42.
2. Neil M Richards (2013). The dangers of surveillance. *Harvard Law Review Vol.* (126): 1934–65.
3. Nicolas Colin & Bruno Palier (July/August 2015). The next safety net. Social policy for a digital age. Bls. 198–206 í *The Fourth Industrial Revolution* (2016).
4. Marcella Atzori (2017). Blockchain technology and decentralized governance. Is the state still necessary? *Journal of Governance and Regulation*, 6(1): 45–62.
5. Nani Jansen Reventlow et al. (2017). Perspectives of harmful speech online. Harvard University's Berkman Klein Center for Internet and Society. <https://cyber.harvard.edu/publications/2017/08/harmfulspeech>